

OPŠTINA BIJELO POLJE
JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“

Adresa: Medanovići bb; e-mail: dtisa@t-com.me; telefon: +382-(0)50-486-248
Žiro račun: 510-23581-10 kod CKB

Br: 02-158/16
Bijelo Polje: 07.03.2016.godine

Izvještaj o radu za 2015. godinu

JU CENTAR ZA DJECU I MLADE SA SMETNJAMA U RAZVOJU
„TISA“

Mart 2016. godine

Na osnovu Člana 20 Statuta JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju “Tisa” Upravni odbor na III. sjednici održanoj dana 11.03.2016. godine usvaja Izvještaj o radu JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“ za 2016. godinu:

Izvještaj o radu za 2015 godinu:

UVOD:

Ovaj izvještaj predstavlja pregled realizovanih aktivnosti tokom 2015 godine u Centru za djecu sa smetnjama u razvoju “Tisa“. Cjelokupan rad Centra „Tisa“ kako svih tako i prethodne godine bio je usmjeren na zaštitu i ostvarivanje prava naših korisnika, na promovisanje jednakih mogućnosti i punu participaciju u društvenu zajednicu.

Centar “Tisa“ je usluga dječije i socijalne zaštite a dječija i socijalna zaštita je djelatnost od javnog interesa i zasniva se na principima uvažavanja integriteta, zabrane diskriminacije, individualnog pristupa, uvažavanja najboljeg interesa korisnika, prevencije institucionalizacije i dostojanstva korisnika socijalne i dječije zaštite.

Centar “Tisa“ je ove godine dobio posebnu organizacionu jedinicu Malu grupnu zajednicu. Iz tog razloga JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju „Tisa“ je promijenio naziv u JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“. Mala grupna zajednica je prvi 24-satni servis ove vrste u Crnoj Gori, kapaciteta do osmoro djece sa smetnjama u razvoju, bez roditeljskog staranja ili djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama. Projekat su finansirali: Američka ambasada, Evropska unija, UNICEF, Ministarstvo rada i socijanog staranja i Opština Bijelo Polje. Krajem juna raspisani su oglasi za prijem novih radnika. Početkom septembra primljeni su radnici za rad u Maloj grupnoj zajednici. Petodnevnu obuku od edukatora iz Irske, prošli su svi zaposleni, a obuku je organizovalo Ministarstvo rada i socijalnog staranja uz podršku UNICEF -a, sve u cilju što bolje pripreme radnika za prijem djece i kvalitetnijeg početka

rada. Trenutno u Maloj grupnoj zajednici boravi 3 djece od čega je po jedno iz Bijelog Polja, Berana i Rožaja.

Za potrebe male grupne zajednice zaposleno je 12 osoba koje će raditi sa djecom i to 4 medicinske sestre/ tehničari, 4 negovateljice i 4 stručna radnika (psiholog, defektolog, pedagog i sociolog) u cilju kontinuiteta i rada u 3 smjene . Zapošljene su i 4 osobe kao pomoćno osoblje za rad u Maloj grupnoj zajednici. Takođe bilo je potrebno ojačati i kapacitete administracije tako da su zaposleni računovođa, pravnik, administrativno – tehnički radnik i poslovni sekretar. Tokom 2015. godine imali smo 3 pripravnika (pedagoga, administrativno-tehničkog radnika i blagajnika).

Sadržinu izvještaja čine rezultati rada koji su postignuti u protekloj godini. Sagledavanjem istih dolazi se do zaključka da je Plan i program rada za 2015 godinu u potpunosti realizovan.

Planirane, a realizovane aktivnosti:

- Promijenjena je šifra djelatnosti Centra „Tisa“,
- Izmijenjen je Statut Centra „Tisa“, koji je usvojen na sjednici Skupštine Bijelo Polje.
- Promijenjen je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Centra „Tisa“,
- Izvršen je prijem novih radnika u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korištenje usluga, normativa i minimalnih standarda usluga za smještaj djece i mladih u ustanovu i Malu grupnu zajednicu i Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta Centra „Tisa“,
- Edukovano je osoblje za rad u Maloj grupnoj zajednici,
- Primljeni su prvi korisnici u Malu grupnu zajednicu,
- Organizovane su brojne aktivnosti socijalizacije i integracije naših korisnika i obezbijedena njihova participacija u društvenu zajednicu (izleti, posjete, ljetovanja, takmičenja....)
- Preduzete su aktivnosti od strane stručnih radnika u skladu sa individualnim planovima u cilju postizanja njihovog psihičkog i fizičkog napretka koji su usklađeni sa Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim

standardima usluga podrške za život u zajednici i Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga za smještaj djece i mladih u ustanovu i Malu grupnu zajednicu.

- Obezbijeđeno je specijalizovano kombi vozilo, kao donaciju Ambasade Japana, koje će biti isporučeno u 2016. godini,
- Obezbijeđena je rekonstrukcija krova naše Ustanove, takođe donacija Ambasade Japana, radovi će biti završeni u 2016. godini,
- Uveli smo nove oblike radno-okupacione terapije, kroz program prekogranične saradnje IPA BIH-MNE u cilju sticanja novih vještina (radionica sa drvetom, svijećama gipsom),
- Napravljen je ljetnjikovac koji se nalazi u krugu Centra „Tisa“ za potrebe radno-okupacione terapije,
- Dvorište Dnevnog boravka je opremljeno mobilijarom za djecu kao donacija međunarodnog kluba žena,
- Angažovali smo personalne asistente kroz program Javnih radova,
- Implementirali smo podrzane projekte,
- Pripremili smo i konkurisali sa ne malim brojem projekata kod različitih donatora od kojih će neki biti implementirani tokom 2016. godine,
- Putem štampanih i elektronskih medija vršili smo promociju rada ustanove.

Organi upravljanja Dnevnog centra:

Organi upravljanja Dnevnog centra su Upravni odbor i direktor.

Članovi Upravnog odbora su:

- 1) Dr Biserka Bulatović, predsjednica, direktorka u Opštoj bolnici u Bijelom Polju,
- 2) Vesna Minić, mr. psihologije zaposlena u Centru za socijalni rad za opštine Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin,
- 3) Sanela Bektašević - Međedović, prosvjetni radnik,
- 4) Ismet Kadić, predstavnik roditelja korisnika usluga Centra „Tisa“,

5) Ensad Omerović, psiholog, predstavnik kolektiva Centra “Tisa”.

Skupština Opštine Bijelo Polje je na sjednici održanoj 27.07.2015.godine donijela odluku o imenovanju Upravnog odbora za pomenute članove. Prije toga umjesto člana Upravnog odbora Sanele Bektašević – Međedović bio je Selman Kolić, dok je Rasemu Hekalo predstavnika roditelja u Upravom odboru, zamijenio Ismet Kadić. Samira Guberinića, predstavnika radnika, zamijenio je Ensad Omerović.

Tokom 2015. godine održano je 7 sjednica. U okviru svoje nadležnosti, u skladu sa Statutom JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju “Tisa”, Upravni odbor je:

- Na sjednici održanoj 11.02.2015.godine usvojio Izvještaj o finansijskom poslovanju JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju “Tisa” za period od 01.01. do 31.12.2014. godine. Takođe je na sjednici usvojen Izvještaj o radu za isti period kao i Plan i program rada za 2015.godinu.
- Na sjednici održanoj 08.04.2015.godine donešena je odluka o izmjeni naziva ustanove u JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa”. Takođe na istoj sjednici usvojen je i novi Statut JU Centar „Tisa”.
- Na sjednici 11.08.2015. godine konstituisan je Upravni odbor. Predsjednica Upravnog odbora je dr Biserka Bulatović, dok su članovi Vesna Minić, Sanela Bektašević-Međedović, Ismet Kadić – predstavnik roditelja i Ensad Omerović predstavnik kolektiva.
- Na sjednici od 04.09.2015.godine prva tačka bila je „Odlučivanje po prigovorima na oglas”. Na Odluku direktora o izboru kandidata bile su uložene dvije žalbe Upravnom odboru.
- Pod tačkama “razno” na pomenutim sjednicama dat je značaj aktivnostima vezanim za:
  - prijem novih korisnika,

- aktuelne i planirane projekte, donacije,
- izbor zapisničara,
- finansije i poslovanje Centra „Tisa“
- potpisivanje Memoranduma o razumijevanju sa JU Dom starih Bijelo Polje,
- zamjena peći za grijanje,

Direktorka:

Direktorka je u skladu sa Statutom Centra „Tisa“ i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u proteklom periodu obavljala svoje dužnosti, zastupala i predstavljala rad Centra „Tisa“ i starala se o zakonitosti rada istog. U okviru svojih djelatnosti zaključivala je ugovore i druge poslove i radnje. Saradivala je sa korisnicima usluga Centra, njihovim roditeljima i sredinom, vršila promociju rada Centra i na najbolji mogući način preduzimala aktivnosti u cilju unapređenja kvaliteta rada u onoj mjeri u kojoj su joj dozvoljavali, kako društveno okruženje tako i finansijske mogućnosti. S tim u vezi radila je na implementaciji odobrenih i izradi novih projekata. Direktorka je pratila i usmjeravala ostvarivanje plana i programa i preduzimala odgovarajuće mjere za njegovo sprovođenje. Ista je obezbeđivala kvalitetan rad Centra „Tisa“ i podsticala i omogućavala stručno usavršavanje zaposlenih. Zaslužna je za kvalitetan početak rada Male grupne zajednice. Pratila je sugestije koje su dolazile od konsultantkinje iz Irske i na taj način jedini servis u našoj državi veoma uspješno stavila na pravi put. Zaslužna je za veoma veliki broj projekata koji su odobreni od stranih donatora, među kojima su najznačajniji: Projekat sa Ambasadom Japana, IPA projekat BIH-MNE, Projekat „Senzorna soba“ koji je podržan od strane Ministarstva finansija kroz program „Budi odgovoran“, zatim projekat sa ZZZCG „Pružimo šansu“, i na kraju jedan od projekata koji je svakako vrijedan pažnje je dogradnja Dnevnog boravka koji je podržan od strane Američke Ambasade, koji će početi da se implementira u 2016. godini.

Zapošljeni u Dnevnom centru:

Izmijenjenim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta broj izvršilaca je 40. Tokom 2015.godine popunjeno je bilo 33 radna mjesta. Jedno radno mjesto je na određeno radno vrijeme u trajanju od 6 mjeseci, dok su svi ostali zaposleni, osim direktorke čije je radno mjesto mandatno, zasnovali radni odnos na neodređeno vrijeme. Od ukupnog broja zaposlenih 15 je sa završenom visokom stručnom spremom, 1 je sa završenom višom stručnom spremom, 16 sa završenom srednjom stručnom spremom i 1 zaposleni sa osnovnom školom.

Osim toga u Centru „Tisa“ tokom godine bilo je zaposleno 4 lica raspoređena na poslovima negovateljica i personalnih asistanata kroz program Javnih radova koja su finansirana od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore kao i jedno lice sa invaliditetom za koje su sredstva izdvajana iz Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u trajanju od 9 mjeseci. Takođe, kroz isti ovaj program početkom septembra zaposleno je još 6 lica koja su bila raspoređena na poslovima negovateljice i personalnih asistanata u Maloj grupnoj zajednici, oni su bili zaposleni na period od 4 mjeseca.

Korisnici:

Korisnici usluga Centra „Tisa“ su djeca i mladi sa umjerenim, težim, teškim i kombinovanim smetnjama u razvoju. Kombinovane smetnje mogu biti raličite a odnose se na tjelesni invaliditet, teške smetnje u mentalnom razvoju, oštećenje vida, zatim teška hronična oboljenja, kao i poremećaje iz autističnog spektra. Korisničko pravo u Dnevnom boravku imaju djeca i omladina sa smetnjama u razvoju od 3 do 27 godina, dok to pravo u Maloj grupnoj zajednici imaju djeca koja su bez roditeljskog staranja do navršene 18. godine. Uslov za prijem djeteta u Dnevni boravak je Rjesenje o njegovom smještaju dobijeno od strane Centra za socijalni rad za opštine Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin uz prethodno donešeno rješenje o usmjeravanju djeteta u Centar „Tisa“ od strane Komisije za usmjeravanje djeteta u vaspitno-obrazovni proces. Uslov za prijem djeteta u Malu grupnu zajednicu je Rješenje o njegovom smještaju od strane Centra za socijalni rad. Djeca se međusobno razlikuju u socijalnoj kompetenciji, odnosno po svojim mogućnostima, vještinama i sposobnostima pa je tako i kod naših korisnika. Tokom protekle

godine, neki od njih su postigli dobre rezultate u jednoj oblasti, dok u drugoj nisu imali do te mjere zapažene rezultate. Generalno, možemo reći da je u radu sa djecom uspjeh zadovoljavajući. Na žalost zbog same prirode smetnji pojedinih korisnika imali koji su imali EPI napade istakli bi da su naši medicinski radnici reagovali vrlo urgentno i krajnje profesionalno. Učestalost EPI napada je povećana, a jedan od razloga je to što veliki broj korisnika ulazi u fazu puberteta, kada se donekle i očekuje da napadi budu učestaliji, jačeg inteziteta i da traju duže. Procedure predviđene za ovakve slučajeve su bile strogo ispoštovane.

Tabela o broju korisnika za 2015. god.:

TABELA	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar
Broj djece sa smetnjama u razvoju koja borave u dnevnom boravku	23	24	24	24	24	23	23	22	22	21	21	20
PO POLU												
DJEČACI	14	14	14	14	14	14	14	13	13	12	12	11
DJEVOJČICE	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
PO GODIŠTU												
3-6 GODINA	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
7-17 GODINA	7	7	7	7	7	7	7	7	7	6	6	6
18-27 GODINA	13	13	13	13	13	13	13	12	12	12	12	11
Broj djece sa smetnjama u razvoju u Maloj grupnoj zajednici										2	3	3
PO POLU												
DJEČACI										1	2	2
DJEVOJČICE										1	1	1
PO GODIŠTU												
3-6 GODINA										0	0	0
7-17 GODINA										2	3	3

Na početku godine u Centru su bila 23 korisnika. Od ukupnog broja jedan naš korisnik je napunilo 27 godina i izgubio je pravo boravka. Jedan korisnik je ove godine napunio 6 godina i upisao je prvi razred u OŠ „Dušan Korać“, dok su dva korisnika ispisan. U našoj ustanovi je tokom prethodne godine pristigao i određeni broj rješenja za usmjeravanje djece u Centar „Tisa“ od Komisije za usmjeravanje u vaspitno obrazovni program, međutim predrasude i uticaj sredine

znatno usporavaju sam proces uključivanja djece. Takođe slaba informisanost i udaljenost njihovog mjesta boravka od Dnevnog boravka utiču na takve odluke roditelja.

Uslovi i organizacija rada:

Prostor u Centru „Tisa“ je prethodne godine uređen u skladu sa prostornim kapacitetima, stoga su uslovi za boravak naših korisnika relativno dobri.

Rad u Dnevnom centru se kao i prošle godine organizovao tokom osmočasovnog radnog vremena i to u periodu od 7:00-15:00, s tim što je u Maloj grupnoj zajednici 24-oročasovno radno vrijeme, odnosno u dvije smjene za stručne radnike i turnusi (naizmjenično mijenjanje) za medicinske tehničare i negovatelje. Korisnici su i ove godine imali obezbijeđen prevoz od kuće do Dnevnog centra i nazad, tokom kojeg je o njihovoj bezbjednosti brinuo medicinski tehničar.

U sklopu boravka korisnici su imali dva obroka, doručak i ručak, a u Maloj grupnoj zajednici i večeru kao i dvije užine. Krajem 2015. godine, prilikom posjete Ministarke rada i socijalnog staranja g-đe Zorice Kovačević, dogovorna je pomoć našoj ustanovi od strane JU Dom starih Bijelo Polje u pružanju usluga grijanja za Dnevni boravak i ishrane naših korisnika. Memorandum o razumijevanju će biti potpisan početkom 2016. godine. Za njegu i higijenu korisnika u Centru „Tisa“ brinuli su medicinski tehničari i negovateljice.

Što se tiče Male grupne zajednice prva tri mjeseca rada bio je period adaptacije korisnika na novo okruženje, na nove radnike i prilagođavanje korisnika jednih na druge. U početku tj. u prvom mjesecu ekspertkinja koju je angažovao UNICEF, g-đa Bernadet Mekneli, vršila je obuku radnika za kvalitetan početak rada Male grupne zajednice.

Rad u Centru „Tisa“ se realizuje kroz individualni rad, grupni rad i rad u grupi. **Grupni rad**, jedan je od najznačajnijih oblika rada u Centru „Tisa“ u sklopu kojeg su korisnici podijeljeni u tri grupe, kako po kalendarskom, tako i po intelektualnom uzrastu/nivou. Korisnici prve grupe su korisnici sa lakim i težim oblikom nedovoljne intelektualne razvijenosti, sa tjelesnim, kao i sa senzornim invaliditetom. U sklopu iste grupe bavili smo se zajedničkim problemom, istraživali

zajedničke teme, dograđivali vlastito znanje, stvarali nove ideje u vezi sa zadatom temom u radionici. Korisnici druge grupe su djeca i mladi sa teškim oblikom nedovoljne intelektualne razvijenosti sa višestrukom ometenošću, autizmom, kao i kombinovanim smetnjama. Zajednički smo se trudili da unaprijedimo njihov položaj u fizičkom i intelektualnom razvoju, razvijali vještine svakodnevnog života i staranja o sebi, usvajali navike i vještine samostalne brige o sebi koje se odnose na ishranu, oblačenje i obuvanje, kao i higijenskih navika. U trećoj grupi nalaze se djeca sa teškim oblikom nedovoljne intelektualne razvijenosti, sa težom višestrukom ometenošću koja nemaju razvijenu moć govora, kao ni sposobnost kretanja. Samim tim rad odnosno organizacija rada je u skladu sa mogućnostima svakog korisnika. U sprovođenju programa rada sa korisnicima osnovno pravilo kojeg smo se pridržavali je poštovanje mogućnosti i interesovanje naših korisnika u skladu sa sposobnostima.

Za svaku grupu obezbijedena je zasebna prostorija, a stručnjaci su ti koji se mijenjaju po utvrđenom rasporedu. Stručnjaci imaju tačno utvrđenu organizaciju rada, rad u grupi i individualni rad. Stručni radnik svakako ima tu važnu ulogu i to da: odredi cilj rada, zadatke za korisnike, materijale za rad, uloge članova grupe, odgovarajuće nagrade koje će korisnike motivisati na saradnju unutar grupe, ali i podstaknuti odgovornost za rezultate rada, kako cijele grupe tako i individualno.

U početku primjene grupnog rada stručni radnik treba za grupni rad pripremiti i odrediti *ciljeve i zadatke* koji mogu biti:

- diferencirani (svaka grupa radi svoj zadatak- povećava se odgovornost grupe),
- nediferencirani (sve grupe rade isti zadatak-razvija se takmičarski duh),
- izraditi pravila,
- napraviti podjelu uloga unutar grupe i očekivanja grupnog rada.

Faze aktivnosti u grupi:

- uvodna faza, upoznavanje sa temom i podjela zadataka,

- faza samostalnog rada ili rada uz asistenciju,
- faza objedinjavanja i prezentacija rada grupe.

U radu smo nastojali da istaknemo individualnost djeteta, koja uz veliku pomoć, strpljenje i stručnost stručnih saradnika dolazi do izražaja. Individualnim radom i odgovarajućim tretmanima (psihologa, logopeda, fizioterapeuta, vaspitača, pedagoga, sociologa), otkrivaju se i unapređuju dječije sposobnosti i radi se na njihovoj maksimalnoj iskorišćenosti.

Individualni rad se sprovodi kroz planove koji su jasno definisani u dokumentu koji se zove Individualno-razvojno obrazovni program (IROP).

Na osnovu procjene mogućnosti djeteta-od strane svakog stručnjaka ponaosob, napisan je individualni plan i program sačinjen od po nekoliko stavki iz svake oblasti dječijeg razvoja za koje se smatra da ih dijete na koje se primjenjuje nije usvojilo i može ih savladati. Praksa Centra je da se dva puta godišnje, tj. na šest mjeseci održavaju individualni roditeljski sastanci na kojima se u saradnji sa roditeljima izrađuje plan i program rada za naredni period, s tim što od ove godine u izradi učestvuju i predstavnici Centra za socijalni rad.

Prioritet u individualnom radu je dat djeci koja su mlađeg kalendarskog uzrasta i onoj djeci kod kojih je doba razvoja na većoj ljestvici u odnosu na starosnu dob. Ovakav pristup je opravdan zbog značaja sprovođenja pravovremenih stimulativnih tretmana na što mlađem uzrastu.

Trajanje individualnog tretmana je od petnaest do trideset minuta u zavisnosti od opšteg stanja djeteta.

Kao još jednu novinu u radu možemo izdvojiti terenski rad stručnih radnika, logopeda i fizioterapeuta. Dva puta u toku nedelje stručni radnici odlaze u kućne posjete. Korisni su takođe dva puta nedeljeno imali radno-okupacionu terapiju u iznajmljenim prostorijama u centru grada. Radionice koje su sprovedene su: drvo-prerađivačka, dekupaž, svećarska i gipsarska. U planu je izrada drvene kućice i izmještanje radionica u krugu Dnevnog boravka .

Dugoročni i kratkoročni ciljevi postavljaju se i sprovode u skladu sa programom koji je usvojio Nacionalni savjet za obrazovanje. Plan je podijeljen u osam nastavnih oblasti i to:

- samoposluživanje;
- razvoj govora i jezika,
- muzička kultura,
- likovna kultura,
- fizička kultura,
- upoznavanje uže i šire sredine,
- radno vaspitanje sa psihomotornim vježbama,
- socijalizacija.

Uz redovne aktivnosti koje smo prethodno naveli sa korisnicima su se sprovodile i vannastavne aktivnosti koje se donose na sadržaje koji se tiču razvoja socijalne kompetencije i participacije naših korisnika u društvene tokove: rekreativne i sportske aktivnosti, prisustvovanje sportskim i kulturnim događajima.

Aktivnosti u Dnevnom centru:

U Dnevnom boravku pored redovnih, svakodnevnih aktivnosti organizujemo i veliki broj dodatnih aktivnosti u cilju što većeg učešća osoba sa invaliditetom u društvu. Dnevni boravak je ostvarivao dobru saradnju kako sa institucijama, tako i sa NVO sektorom tokom sprovođenja ovih aktivnosti:

13.02.2015.god. Održana predstava povodom Dana zaljubljenih,

29.01.2015. god. „*Putevi života*“ – TV emisija na Radio Televiziji Crne Gore gdje je učestvovala direktorka Saida Čikić,

03.02.2015. god. „*Dobro jutro Crna Goro*“ – TV emisija Radio Televizije Crne Gore, gdje je učestvovala direktorka Saida Čikić. Tom prilikom je predstavila novu uslugu „Mala grupna zajednica“,

23-02-2015.god. Tradicionalno naši prijatelji prof. Minić i učenici iz JU Srednja stručna škola posjetili su Dnevni boravak,

04.03.2015.god. Sa Ambasadom Japana potpisan ugovor o donaciji, za rekonstrukciju krova Dnevnog boravka i kupovinu specijalizovanog kombi vozila.

18.03.2015.god. Potpisivanje ugovora o realizaciji IPA projekta

23.03.2015.god. Dječija igraonica „Malo kraljevstvo” sa direktoricom i djecom posjetili Dnevni boravak, tim povodom organizovali predstvu i donijeli poklon paketiće,

02.04.2015.god. U posjetu Dnevnom centru došli predstavnici OŠ „Luka Simonović” iz Nikšića,

02.04.2015. god. „Svjetski dan autizma“- Puštanjem plavih balona u vazduh, Centar „Tisa“ obiljezio je Svjetski dan svjesnosti o autizmu. Plavi baloni kao simbol podrške i poziva na prihvatanje i skretanje pažnje na autizam, teški razvojni poremećaj. Puštanje plavih balona je akcija koja je održana širom svijeta u cilju podizanja svijesti o ovom teškom razvojnom poremećaju,

11.04. – 15. 04. 2015-god Stručni tim Dnevnog centra je pohađao seminar u Subotici u trajanju od 5 dana,

22.04.2015.god. Udruženje žena pri odboru Islamske zajednice posjetilo Dnevni boravak,

15.05. 2015.god. „Posjeta ministara“ – U okviru radne posjete Bijelom Polju Ministarka rada i socijalnog staranja Zorica Kovačević i Ministar zdravlja prof. dr Budimir Šegrt su sa Predsjednikom Opštine Bijelo Polje Aleksandrom Žurićem i svojim saradnicima posjetili su Centar „Tisa“. Gosti su se upoznali sa radom i planovima naše ustanove. Takođe su posjetili “Malu grupnu zajednicu”, našu novu uslugu u okviru djelatnosti Centra,

07.06.2015.god. Tim Dnevnog centra sa korisnicima bio na Međunarodnom festivalu scenskih umjetnosti za osobe sa invaliditetom u Poljskoj.

16.07.2015.god. Televizija Crne Gore posjetila Dnevni centar i sa direktoricom Saidom Cikic razgovarala o planu rada i aktivnostima Dnevnog centra.

07.-10.09.2015. Obuka za nove radnike Centra „Tisa“ od strane ekspertkinje Bernadet Mekneli iz Sjevene Irske,

25.11.2015.god. Američka ambasadorka u Crnoj Gori Margaret En Ujehara, predsjednik Opštine Aleksandar Žurić i ministarka rada i socijalnog staranja Zorica Kovačević, zvanično su otvorili “Malu grupnu zajednicu”, a funkcionisaće kao posebna organizaciona jedinica JU Centar “Tisa”. Ovaj značajan projekat finansirali su Američka ambasada, Evropska unija, UNICEF, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Opština Bijelo Polje.

30.12.2015.god. Kao i svake godine korisnici su uz pomoć stručnog tima spremili i organizovali priredbu za roditelje povodom Nove godine i tom prilikom su im uručeni poklon paketi od prijatelja Centra.

Edukacije, studijske posjete i razmjena iskustava:

Stručna usavršavanja, edukacije, studijske posjete i razmjena iskustava zaposlenih u našoj ustanovi je praksa koja se ponavlja iz godine u godinu sa ciljem jačanja kapaciteta stručnih radnika pa samim tim i kvalitetnijeg i efikasnijeg rada.

- Obuka za nove radnike Centra „Tisa“ od strane ekspertkinje Bernadet Mekneli

Na samom početku novi radnici Centra “Tisa” prošli su obuku od strane Bernadet Mekneli koju je angažovalo Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Angažovanje je podrazumijevalo i superviziju još dva puta, prva supervizija je bila početkom decembra, dok je druga planirana za januar 2016. godine. U saradnji sa Centrima sa socijalni rad (matični centri korisnika Male grupne zajednice, Bijelo Polje, Berane i Rožaje) urađeni su prvi individualni planovi za rad sa korisnicima. Teme koje su obrađene tokom posjete ekspertkinje g-đe Bernadet Mekneli su:

- uvod u staranje o djeci na smještaju,

- vrijednosti i principi staranja o djeci na smještaju,
- Konvencija UN o pravima djeteta,
- kako saslušati glas djeteta,
- kako razumjeti dimenzije savremenog staranja o grupi djece,
- kako razumjeti afektivno vezivanje i efekte traume,
- djeca sa složenim potrebama,
- kako izaći na kraj sa zahtjevnim ponašanjem,
- neki savjeti drugih kolega koji se bave pružanjem njege i zbrinjavanjem,
- procjena, planiranje staranja i praksa zasnovana na ishodima,
- kako se starati o pružaocima njege i staranja,
- sistem “ključnog zaposlenog”,
- vršenje nadzora,
- zaštita djece na smještaju,
- planiranje svakodnevnog života koje u centar stavlja osobu,
- timski rad i uspješnost tima.

Konsultantkinja je u radu imala sljedeće ciljeve:

- Upoznavanje zaposlenih koji su tek počeli da rade u Maloj grupnoj zajednici u Bijelom Polju sa najboljim praksama u staranju o djeci u kontekstu Konvencije UN o pravim djeteta,
  - istraživanje vrijednosti i principa kojima se rukovodi praksa,
  - isticanje koliko je značajno saslušati djecu,
  - razumijevanje afektivnog vezivanja i efekata trauma na djecu sa smetnjama u razvoju,
  - pružanje smjernica u vezi izlaženja na kraj sa zahtjevnim ponašanjem djece sa složenim potrebama,
  - pružanje instrumenata za komunikaciju i planiranje koje dijete stavlja u centar,

- pomaganje zaposlenima da se staraju o sebi u zahtjevnom i stresnom okruženju,
- pomaganje formiranju kohezivnog tima kroz obuku o formiranju tima i uspješnosti tima,
- bavljenje pitanjima od značaja za zaposlene koja su se pojavila u periodu između dvije posjete,
- supervizija i pružanje savjeta direktorici na temu formiranja uspješnog tima,
- supervizija i pružanje savjeta direktorici na temu politika i procedura neophodnih za bezbjedno vođenje Male grupne zajednice.

- Seminar “Politika borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti”

Centar za javne politike Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore peti trening iz serijala Crna Gora i evropske javne politike na temu Politika borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Treninzi su održani u sklopu projekta Razvoj trening programa koji će u kontekstu evropskih integracija biti orijentisan ka javnim politikama. Cilj projekta je bio da se u institucijama koje učestvuju osposobe centri koji će biti u stanju da obezbijede kvalitetne i relativne treninge za potrebe javne administracije, nevladinih organizacija i biznis sektora iz različitih oblasti evropskih javnih politika.

- Unapređenje ambijenta za razvoj socijalne ekonomije u Crnoj Gori

Okrugli sto koji se organizovao u okviru projekata CRSE (Centar za razvoj socijalne ekonomije) koji se realizuje uz podršku italijanske regije Friuli Venecija Đulija, u partnerstvu sa asocijacijama kooperativa iz Italije, COSM i Interland, kao i sa NVO Šjore od mota iz Kotora.

- Kampanja „Svi u vrtić”

Ministarstvo prosvjete i UNICEF u saradnji sa partnerskim organizacijama u Bijelo Polju započeli su kampanju „Svi u vrtić”. Cilj kampanje „Svi u vrtić” jeste podizanje svijesti o važnosti ranog i predškolskog obrazovanja za cjeloviti razvoj djeteta i podizanje stope upisa djece u predškolsko obrazovanje. Kampanja „Svi u vrtić” integralni je dio strateških inicijativa u cilju unapređenja kvaliteta i efikasnosti sistema obrazovanja kao ključnog faktora ne samo

individualnog razvoja svakog djeteta, već i dugoročnog ekonomskog i društvenog razvoja Crne Gore.

- Seminar „Deinstitucionalizacija u Crnoj Gori“

Evropska komisija u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Zavodom za socijalnu i dječiju zaštitu kroz TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange Instrument). Cilj ovog seminara je da pruži dodatnu podršku procesu tranzicije od modela institucionalne njege ka potpunoj deinstitucionalizaciji socijalnih usluga i uspostavljanje socijalnih servisa u zajednici koji će odgovoriti na potrebe ranjivih grupa, njihovu veću socijalnu uključenost i poboljšanje kvaliteta života.

-Seminar „Unapređenje znanja i vještina iz oblasti rukovođenja“

Program za sticanje i unapređivanje znanja i vještina iz oblasti rukovođenja, u organizaciji Uprave za kadrove gdje je prisutvovala direktorica Saida Čikić

Info sesija „IPA II 2014-2020.“

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija organizovalo je informativne sesije na temu programa prekogranične saradnje u okviru IPA II 2014-2020.

-Seminar „Osnaživanje zaposlenih koji rade na poslovima podrške mladim ljudima“

Opštinska kancelarija za rodnu ravnopravnost organizovala je seminar vezano za osnaživanje zaposlenih koji rade na poslovima podrške mladim ljudima, osobama sa invaliditetom, nezaposlenim ženama i dr. Na ovom seminaru delegirali smo našeg predstavnika.

-Konferenciju „Rezultati u korištenju pretpristupne podrške EU IPA 2007-2013“,

Konferenciju je organizovalo Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u okviru projekta „Informisanje javnosti o evropskim integracijama i podršci Ipe u Crnoj Gori“, koji finansiraju Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori, Britanska ambasada Podgorica i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, a sprovodi Britanski savjet, kao i kroz

projekat “Jačanje kapaciteta za programiranje i monitoring IPA II u Crnoj Gori”, koji finansira EU, a implementira Program za razvoj kapaciteta (CDP). Ovoj konferenciji prisutvovala je direktorica Saida Čikić.

Obuka za radno-okupacionu terapiju u BiH

U sklopu IPA projekta prekogranične saradnje sa BiH, stručni tim Dnevnog centra Nikšić, zajedno sa kolegama iz Dnevnog centra „Tisa“ iz Bijelog Polja prošao je obuku za radno-okupacionu terapiju u Centru „Vladimir Nazor“ u Sarajevu.

U sklopu radno-okupacione terapije stručni tim naše ustanove obučen je za rad u drvarsko-gipsarskoj i svećarskoj radionici. Pored obuke stručni timovi su ovu posjetu iskoristili i za razmjenu iskustava, kao i o implementaciji radno-okupacione terapije.

Održan kamp u Ulcinju

U sklopu aktivnosti A7 projekta “Socijalna inkluzija kroz radno-okupacionu terapiju”, održan je kamp u Ulcinju na kojem su djeca iz centara Vladimir Nazor iz Sarajeva, Centra “Tisa” iz Bijelog Polja i Dnevnog centra iz Nikšića bila u prilici da nauče elemente odbojke na pijesku, prilagođene licima sa smetnjama u razvoju. Na pješčanim terenima Velike plaže, šestodnevnu edukaciju su sproveli treneri Specijalne olimpijade Crne Gore.

Edukacija za radno-okupacionu terapiju u Bijelom Polju

U sklopu aktivnosti A5 u Bijelom Polju je održana radionica za obuku stručnih lica za rad u svećarskoj, stolarskoj i gipsarskoj radionici. Obuku su održala licencirana lica iz Centra “Vladimir Nazor” iz Sarajeva. Izvršena je instalacija i puštanje u rad opreme koja je nabavljena u sklopu Projekta i finansirana od strane Evropske unije. Na obuci su edukovana stručna lica iz Centra “Tisa” koja su prethodno savladala obuku u Centru “Vladimir Nazor”.

Projekti:

Tokom 2015. godine realizovani su sledeći projekti:

- “Pomoć najranjivijima među nama”

Projekat koji je podržao i finansirao Zavod za zapošljavanje Crne Gore na period od devet meseci. Kroz program Javnih radova, na radnom mjestu negovateljice/ personalni asistenti uposleno je pet osoba. Na ovom radnom mjestu uposleni su obavljali poslove iz svog djelokruga a koje su jasno definisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Takođe od septembra do kraja godine kroz isti projekat zaposleno je još 6 osoba koje su bile zaposlene u Maloj grupnoj zajednici. Svojim djelovanjem iz svog djelokruga pomogli su da Mala grupna zajednica kvalitetno počne sa radom.

- „Primena Montessori metode u radu sa osobama sa invaliditetom“

U sklopu realizacije projekta "Unapredjenje kvaliteta rada" koji je podržan od Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću, u periodu od 11.04 do 15.04.2015.god. 7 (sedam) zaposlenih DC "Tisa" pohađalo je seminar “Primena Montessori metode u radu sa osobama sa invaliditetom”. Seminar je održan u Subotici u JPU “Neven”. Obuku su sprovodili edukatori: Eržebet Bedrosian, spec. predškolske pedagogije, Montessori edukator (zvanje za edukatora stekla tokom dvogodišnje specijalizacije na Naučnom univerzitetu „Etves Lorand“ u Budimpešti, a nostrifikovano je sa strane Filozofskog fakulteta i Univerziteta filozofskog fakulteta u Beogradu) i Jelena Žepinić, Montessori vaspitač-instruktor. Seminar je trajao 36 sati, na kraju kojeg su polaznici dobili Sertifikat za Montessori vaspitača, koje izdaje Montessori društvo Srbije, i priznat je od strane Ministarstva prosvjete (Republika Srbija),

- „Socijalna inkluzija kroz radno-okupacionu terapiju“

Projekat „Socijalna inkluzija kroz radno-okupacionu terapiju” je finansiran od strane EU Delegacije kroz Program prekogranične saradnje BiH-MNE, a sprovode ga Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju “Tisa” – Bijelo Polje i Dnevni centar za djecu sa smetnjama u

razvoju Nikšić sa strane Crne Gore, a Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju “Vladimir Nazor” –Sarajevo sa strane Bosne i Hercegovine. Cilj ovog projekta je doprinos poboljšanju kvaliteta života djece i omladine sa invaliditetom i njihovih porodica koristeći sportske i radnookupacione terapije i metode rada kroz razmenu iskustava u tim oblastima u pograničnom regionu . Projekat je počeo sa realizacijom 19.03.2015. a završiće se 19.06.2016. godine. Ukupna vrijednost projekta je 169,549.46,a sa crnogorske strane je 85,291.77, od čega je učešće EU Delegacije 71,645.09 ili 84%. Ciljne grupe projekta su djeca i mladi sa invaliditetom, njihove porodice, stručnjaci iz institucija koje su direktno uključene u rad sa ovom populacijom. U sklopu projekta će se organizovati obuka stručnih lica za sprovođenje radnookupacione terapije, nabavka i instalacije opreme za stolarske, gipsarke i svećarsku radionicu. Organizacijom odbojkaškog kampa sa sertifikovanim UNIFIED trenerima djeca i mladi sa smetnjama u razvoju će se biti u prilici da se upoznaju sa svojim mogućnostima u sportovima Specijalne olimpijade.

Projekti sa koji će biti implementirani u 2016. godine, a koji su podržani u 2014. i 2015. godini:

- Dogradnja Dnevnog boravka „Tisa“ – Američka ambasada,
- Nabavka specijalizovanog kombi vozila, rekonstrukcija krova na objektu – Japanska ambasada,
- Opremanje senzorne sobe – Ministarstvo finansija „Budi odgovoran“
- Obuka za posebne tehnike u radu, PECS metoda i službeno vozilo – Ministarstvo finansija , Konkurs za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću
- ZZZCG – „Pružimo šansu“, kroz ovaj projekat biće upošljene 4 osobe sa invaliditetom sa teritorije naše Opštine.

Donacije:

Tokom 2015. godine donacije Centru uručili su:

- „Saveza sindikata Crne Gore“ - predsjednik Opštinskog sindikalnog povjereništva Bogdan Krgović i Sadija Bahović iz stručne službe poklonili laserski štampač u boji. Štampač će se koristiti pri izradi kreativnih radova korisnika kao i u radu administracije i menadžmenta centra,

„Dan zaljubljenih“ - u Centru za kulturu održana je predstava povodom Dana zaljubljenih u organizaciji Osnovne škole “Risto Ratković”. Na poziv organizatora, nastavnice Sandre Drobnjak, učestvovali su i naši korisnici uz pomoć volontera, sa plesnom tačkom uz pratnju pjesme “Tišina”-Bajaga. Ulaznica za predstavu je bila simbolična - slatkiš, tako da je sakupljena određena količina slatkiša, koje su organizatori poklonili Centru “Tisa”,

„Slatki ruksaci za 23 naša korisnika“ - Hipermarket “Voli” donirao školske ruksake sa “Kraš” proizvodima. Ovo nije prvi put da “Voli” obraduje naše korisnike vrijednim poklonima. Ovaj trenutak smo obilježili i uljepšali žurkom za naše korisnike.

„Posjeta profesora Raja Minića i učenica“ - Na inicijativu profesora Raja Minića Centar „Tisa“ su posjetile učenice Srednje stručne škole i to: Jovana Radović, Medisa Dokara i Ajla Erović. Učenice su zajedno sa profesorom donirali određenu količinu slatkiša našim korisnicima. Poklone su uručili na veoma prigodan način i uz dobru atmosferu proveli nekoliko sati druženja sa korisnicima Dnevnog centra.

„Japanska donacija“ – Kao jedan od četiri podržana projekta u Crnoj Gori od strane Ambasade Japana je i projekat JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“. Vlada Japana donirala je Centru „Tisa“ ukupno 48.280 € i to za:

- Kupovinu specijalizovanog kombi vozila sa rampom,
- Nabavka seta zimskih guma,
- Renoviranje krova Centra „Tisa“,

„Potpisan ugovor za realizaciju IPA projekata“ - Direktorka Saida Čikić je u Podgorici potpisala ugovor za realizaciju projekta "Socijalna inkluzija kroz radno-okupacionu terapiju" koji je podržala Evropska unija u sklopu Prekograničnog programa Bosna i Hercegovina – Crna Gora

a koji se realizuje u okviru Instrumenta za pretprijetupnu pomoć (IPA). U realizaciji ovog projekta Centru „Tisa“ partner je Centar "Vladimir Nator" iz Sarajeva, a koaplikant Dnevni centar Nikšić.,

„*Probudite mi snove*“ JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“ posjetila je pjesnikinja Biljana Obradović. Ona je svoju poetsku zbirku „Probudite mi snove“ posvetila djeci sa smetnjama u razvoju. „Probudite mi snove“ je knjiga o njima. O njihovim životima. O njihovim radostima. Nadanjima i iščekivanjima, o njihovim snovima. Tokom boravka, nama drage pjesnikinje, naši korisnici su uz pomoć volontera naslikali po jedan rad koji će se naći u ovoj knjizi.

„*Centar „Tisa“ na XII Internacionalnom festivalu scenskih umjetnosti u Poljskoj*“ Korisnici Centra „Tisa“ su u pratnji tima Centra učestvovali na XII Internacionalnom festivalu scenskih umjetnosti u Poljskoj koji se održavao u gradu Tzcew (Poljska) u periodu od 08. do 12. juna. Naši korisnici imali su zajednički nastup sa korisnicima Dnevnog centra iz Nikšića sa kojima su su izveli tačku „Ljubavni performans“. Performans je bio uspješan i dobro prihvaćen. Za uspješan nastup i predstavljanje zemlje iz koje dolazimo naši korisnici su dobili nagradu za kreativnost.

Donacije koje su uplatili naši sugrađani su:

Mesopromet 100 €,

Paso dobre 25 €,

Ervin Kalač 150 €,

Sava Rudić 100 €.

Donacije na osnovu presuda Osnovnog suda su:

Boris Nikolić 300 €,

Mitar Šutović 200 €,

Popović Milovan 200 €,

Corić Vukoman 200 €,

„Novogodišnja predstava“ – U prostorijama Centra „Tisa“ održan je prigodan novogodišnji program, koji su korisnici priredili za svoje roditelje. Nakon završene predstave priređen je novogodišnji koktel za roditelje i naše korisnike.

„Novogodišnje poklon paketiće donirali su“:

- Kabinet Predsjednika g-dina Aleksandra Žurića,
- Ministarstvo rada i Poreska uprava,
- Centar za socijalni rad za Opštine Bijelo Polje i NVO „Multimedija“ Montenegro,
- Kancelarija mladih Bijelo Polje,
- Savjet muslimana Crne Gore,
- „Sava Osiguranje“,
- Rotari klub, Forum mladih SDP,
- Osnovna škola „Pavle Žižić“ Njegnjevo,
- Kompanija Franca,
- Ribolovno društvo „Sinjavac“

Informacioni sistem:

Centar „Tisa“ ima svoj sajt čija je adresa: <http://www.dnevnicecentartisa.me>, a služi da se kvalitetno i svakodnevno šira zajednica može informisati o svim aktivnostima. Izrađen je novi sajt za potrebe prezentovanja aktivnosti predviđenih IPA projektom MNE-BiH www.projekatsirot.com gdje se takođe mogu vidjeti sve aktivnosti vezane za projekat.

Javnost rada i saradnja sa medijima:

Rad Centra „Tisa“ je javan i u potpunosti transparentan. Na našem sajtu se mogu naći svi izvještaji, akti kao i podaci o aktivnostima koje se realizuju u Centru kako bi javnost bila što potpunije informisana.

Mediji u značajnoj mjeri podržavaju i prate naš rad i saradnja sa njima bila je izuzetno dobra. Očekujemo da će se ta saradnja nastaviti pa, čak i unaprijediti.

Radio i Televizija Crne Gore je emitovala emisiju “Putevi života”. U emisiji se govori o dnevnim centrima u Crnoj Gori pa je prikazan i rad u našem Centru „Tisa”. Takođe ista televizija je u okviru svog programa „Dobro jutro Crna Gora, ugostila direktorku, gdje je predstavljena nova usluga „Mala grupna zajednica”.

Odnosi sa ustanovama u lokalnoj zajednici i okruženju:

Kao i prethodnih godina sa mnogim ustanovama nastavljena je dobra saradnja i to sa:

- Zavodom za zapošljavanje Crne Gore – Područna jedinica Bijelo Polje,
- JU Dom starih Bijelo Polje,
- Opštom bolnicom,
- JZU Dom zdravlja,
- Centrom za socijalni rad,
- Centrom za kulturu,
- Centrom za sport i rekreaciju,
- Školama i fakultetima,
- Brojnim nevladinim organizacijama - (posebno sa organizacijama koja se bave pitanjima OSI),
- Dnevnim centrima (Nikšić, Pljevlja, Mojkovac, Herceg Novi, Plav, Ulcinj, Mojkovac, Cetinje),
- Javnim servisima, štampanim i elektronskim medijima.

V.D. Pomoćnika direktora
Ensad Omerović

OPŠTINA BIJELO POLJE
JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“

Adresa: Medanovići bb; e-mail: dtisa@t-com.me; www.dnevniceartisa.me
telefon: +382-(0)50-486-248 Žiro račun: 510-23581-10 kod CKB

Br: _01-07/16

Bijelo Polje: 11.03.2016. godine

Na osnovu člana 24 Statuta Centra za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“,
Upravni odbor je na III sjednici održanoj dana 11.03.2016. godine, donio

ODLUKU

o

Usvajanju izvještaja o radu za 2015. godinu

V.D. pomoćnika direktora JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“
Ensad Omerović je na III sjednici Upravnog odbora održanoj dana 11.03.2016. godine,
a na osnovu člana 31 Statuta podnio Izvještaj o radu za 2015. godinu.

Nakon razmatranja Upravni odbor je jednoglasno odlučio kao u dispozitivu.

Predsjednica Upravnog odbora
Dr. Biserka Bulatović

